

Studering och AI

Etik, ärlighet och originalitet är grundläggande värden inom utbildning. Tekniska framsteg, framför allt inom AI aktualiserar vikten av att reflektera över innebörden av dessa ledord och hur de kan upprätthållas när tekniken förändras.

En AI, som tex ChatGPT, kan vara ett mycket användbart verktyg för att stimulera kreativitet och stödja lärande, men dess användning behöver ske med insikt om etiska överväganden och i enlighet med ett ärligt och ansvarsfullt uppträdande. Fusk kan ha allvarliga konsekvenser och det är avgörande att förstå dessa konsekvenser.

- 1. Etiska principer:** Grundläggande riktlinjer inom etik som ärlighet, rättvisa, ansvar och integritet vägleder utformningen av din undervisning. Reflektera över vikten av dessa värden kopplat till ditt lärande och framtida yrkesroll. Vad skulle det innebära för ditt lärande om dessa principer inte efterlevs?
- 2. Konsekvenser av fusk:** Fusk är inte enbart oetiskt utan kan också medföra allvarliga konsekvenser så som förlorat förtroende och disciplinära åtgärder. Det undergräver lärande och förhindrar personlig utveckling. Du hittar YH Akademin's fuskpolicy på Itslearning eller på <https://ya.se/planer-och-policies/>.
- 3. Användning av AI:** AI är ett kraftfullt verktyg som kan hjälpa dig i dina studier, men det är viktigt att använda det ansvarsfullt, etiskt och enligt gällande regler för din utbildning. AI kan användas som ett stöd i ditt lärande, men ska inte ersätta egna idéer och eget arbete. I vissa fall kan användandet av AI betraktas som fusk. Kommunicera hur du använder AI i utbildningen med din utbildare för att säkerställa om det är godkänt i din kurs. Med transparent kommunikation undviks missförstånd.
- 4. Värdet av originalitet:** Att uttrycka egna idéer och tankar är en central del av inlärningsprocessen som hjälper till att utveckla färdigheter och kompetenser. AI-verktyg kan användas för att stödja och stimulera, men AI ska inte ersätta dina egna tankar och idéer.
- 5. Källkritik och källhantering:** AI har begränsningar och kan generera felaktig eller missvisande information. Faktagranska och använd kritiskt tänkande för att bedöma resultat som genereras av AI. Text som genereras av AI-system som tex Chatt är inte att betrakta som en trovärdig källa eftersom den kan använda information från otillförlitliga källor.

Tre faktorer som är viktiga att beakta är **källornas trovärdighet, syfte och perspektiv.**

- **Trovärdighet** handlar om att bedöma om informationen är pålitlig eller inte. Detta kan inkludera att undersöka om författaren är en expert inom ämnet, om källan är uppdaterad och om det finns några andra bekräftade källor som stödjer källan.
- **Syfte** handlar om att fundera på varför källan skapades. Är det för att informera, övertyga, sälja något eller något annat syfte? Genom att förstå syftet kan man bedöma om informationen är opartisk eller inte.
- **Perspektiv** handlar om att förstå vem som har skapat källan och vilken vinkel de har på ämnet. Är källan skapad av en politisk grupp, ett företag eller en individ? Genom att förstå detta kan man oftast avgöra om källan är partisk eller inte.

Det är viktigt att bedöma dessa faktorer när man söker information. Man behöver ha ett kritiskt förhållningssätt och ifrågasätta källans trovärdighet, syfte och perspektiv. Detta kan hjälpa dig att undvika att falla offer för desinformation eller propaganda.

6. **GDPR:** När man skriver med en chattbot känns det som att man är ensam med den, men det man skriver skickas vidare, sparas och används bland annat till att utveckla AI-systemet. **Dela inte någon personlig eller känslig information.** AI-system som tex ChatGPT har inte bara tillgång till alla dina ChatGPT-diskussioner, utan kan också använda denna information för att mata boten med nya data. Med andra ord kan din information visas i andra användares sökresultat.

Källor:

* Bruk och missbruk av AI i skolan av Hanna Hägerland. Design av digital didaktik 2023. <https://www.dadd.se/4-ai/bruk-och-missbruk-av-ai-i-skolan> (hämtad 2023-08-17).

* AI och skolan av Johan Falk Version 2.3, publicerad 2023-07-31. <https://github.com/ltangalo/AI-Education> (hämtad 2023-08-16).

* <https://www.atea.se/digitalisering-i-skolan/kallkritik-livslangt-larande/> (hämtad 2023-08-17).